

թիւով փոխել է համեմատաբար նայելով միւս կրօնքներուն բայց ոչ մը Աւետարանին ձեռքն է, և քսաներորդ դարու քաղաքակրթութեան նկարագիրը քրիստոնէական է:

Մի՛ դարձանաք ստոր: Որովհետեւ Փրկչին զօրութիւնը տկարներուն մէջ կը յայտնուի. փոքրիկ հոսիւն խոստացում է իրական տիրապետութիւնը:

Հոս ալ կը հաստատուի այն ճշմարտութիւնը թէ արժէքները որակի՛ մէջ են և ոչ թէ քանակի:

Աւետարանին լոյսը, քրիստոնէութեան որակը միշտ բարձր է: Ան է առաջնորդը:

Այսօրուան քաղաքակրթութիւնը, իր զօրաւոր և տկար կողմերով, իր առաւելութիւններով և իր թերութիւններով, ծնունդն է Աւետարանին:

Այս քաղաքակրթութեան զօրաւոր կողմերը և առաւելութիւնները կը պարտինք Աւետարանի լա՛ւ հասկըցողութեան, իսկ տկար կողմերը և թերութիւնները կը պարտինք Աւետարանի գէշ հասկըցողութեան:

Ծննդեան տօնը տարեդարձն է ո՛չ միայն Փրկչին Յայտնութեան, այլ նաեւ այս լաւ հասկըցում և այս գէշ հասկըցում Աւետարանին:

Աւետարանական աւանդութիւնը կ'ըսէ մեզի թէ Արեւելքի երեք մողեր, գիւսաւորի մը երեսումէն

ՍՈՊԵՐԸ

հետաքրքրուած, երկար ճամբաներ կտրեցին այդ աստղին առաջնորդութեամբ և եկան գտան Բեթղեհէմին մըստը, ու իրենց զանձին ամէնէն թանկագին ընծաները մատուցին նորածին Մանկան:

Չենք գիտեր թէ այս խորհրդաւոր դէմքեր ո՛րչափ կըցան ըմբռնել մեծ և սքանչելի խորհուրդին յայտնութիւնը, չենք գիտեր նաեւ թէ իրենց պատմուկցա՞ւ հրեշտակային երգին պատգամը:

Չենք գիտեր այս մանրամասնութիւնները: Բայց գիտենք թէ մողեր չեն դադրած զոյրութիւն ունենալէ մինչև ցայսօր: Անոք կ'ապրին բոլոր ժամանակներու հետաքրքիրներուն մէջ, անոք կը խօսին յանձին ամէն դարու այն քրիստոնեանե-

րուն, որոնք կը մօտենան Փրկչի մօտերին, բան մըն ալ կուտան ի հարկին, բայց կ'անհետի առաջնորդող լուսաւոր աստղը, և անոք ալ կը վերադառնան իրենց դործին կեանքի սովորական ճամբաներէն: Անոնց համար չեն Փառք ի բարձունսով բարեբանեալ երկնաւոր Հօր ներշնչումը. անոնց չի խօսիր այլեւ խորհուրդ մեծ և պնդեցիկ:

Մինչ Փրկչին Ծննդեան տօնը ազգու և հանդիսաւոր կոչ մըն է բոլոր քրիստոնեայ անհատներու, որ Անառակ Որդւոյն պայծառ գիտակցութեամբ վերադարձ մը փորձեն գէղի իրենց երկնաւոր Հայրը, և խաղաղութեան փողը հնչեցնեն, Լոյսի Ծնունդը տօնախմբելու համար իրենց կեանքին բոլոր ելեւէջներուն վրայ:

Փառք ի բարձունս Աստուծոյ

եւ յեկի խաղաղութիւն

եւ ի մարդիկ հանութիւն:

Բ. Ե.

Ե.

(Ճաշու առարկական ընթերցումներու առթիւ կիրակնօրեայ խոկումներ):

ՆԱԽԱՍԱՀՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԻՄԱՍՏԸ

(Ը. ԵԻԲ. ԶԿԵԻ ԽԱԶԳԱՐԱՅԻՆ)

(Եփես. Ա. 1-11)

Նախասահմանութեան հաւատքը՝ իմաստասիրական սկզբունքէ մը աւելի բարոյական բնորոշողութեան գիտակցական պիտակ մը պէտք է ըլլայ քրիստոնէին համար:

Անոր բովանդակ արժէքը անոր մէջ է որ մարդիկ, խորհելով թէ առանց իրենց անձնական արժանիքին, այսինքն լոկ աստուածային շնորհաց հետեւանքով է որ տիրացած են հոգեւոր բարեքներու, ինքզինքնին Աստուծոյ երախտաւորեալները նկատեն, և բոտ այսմ գծին իրենց կեանքին բարոյական ուղղութիւնը:

Ինչդիր պէտք չէ ըլլայ ուրիշն թէ ինչո՞ւ այդպէս և ոչ այլ կերպով անօրինա՞ծ է վերին կամք մը. քրիստոնէին համար հարցը սա՞ միայն պարտի ըլլալ թէ ինքը կը զանուի անուտ և խօսուի իրականութեան մը առջև, ուր դասեր, կենդանի և չինչ զասեր կան իրեն համար:

Որքան աւելի ուշիւ և երկեղածութեամբ

ընենք քրիստոնէական կեանքին խորհուրդը, աշխարհ աւելի խորացելս պիտի համոզուինք արդարեւ թէ Աւետարանով կատարուած յայտնութիւնը նշմարիտ օրհնութիւն մը եղած է մարդուն համար, նախ և զերազանցապէս հոգեւոր տեսակետով, որ, անտարակոյս, ատով իսկ կ'ըլլայ աւելի թանկագին, և յետոյ կեանքի ընկերային և բարոյական ոլորտներու մէջ հետզհետէ աւելի ընդարձակօրէն երեւան եկած այն արդիւնքներով, որոնք անով պատգամուած կրօնքին գործն են կատարելագոյն:

Փրկութիւն, այսինքն մարդուն հոգեկան եւ ընկերային ազատագրութիւնը . . . ա՛յս է առանցքն և նպատակակէտը Աւետարանով սկրսուած յեղաշրջութեան, որուն շարժիչ զապանակն է Աստուծոյ սէրը մարդուն համար: Ու չկայ մեզի համար աւելի սրտապնդիչ բերքաւնք՝ քան կարենալ մտածել թէ այդ սէրը, որ աշխարհի վրայ իրագործուեցաւ պատմութեան որոշ մէկ վայրկեանին, չի տեսնուի մեծ ժամանակացոյ, Աստուծոյ օրովն մէջ ծնունդ առած և անոր էութեան

թեան բաղկացուցիչ գորութիւնը եղած էր արդէն «յառաջ քան զյիննին աշխարհի», յառաջագոյն սահմանուածով նշաւիւնով երանական այն վիճակին, որուն երազը իղձն ու ձկնուռն է ամէնուն:

Ստորագծուած այս բառը, որ Առաքեալինն է, կը պարզէ հարցը.— Փրկութեան շնորհը, որ «հրաւեր» մըն է ինքնին, մեր կեանքին մէջ կ'արդիւնագործուի այն ատեն միայն, երբ մենք կարող կ'ըլլանք չմերժել զայն, երբ կրնանք յաւիտենական իմաստութեան և գիտութեան ազդիւրէն՝ իր սիրելիին արեւան գիշացաւ մեզի առաջարկուած այդ պարզին դնահատել սուրբ և աւնարատ մտքով, լսել նշմարաւթեան ծայրը, կարգաւ Աստուծոյ կամբին խորհուրդը, բմբունել քրիստոսով իրականացած որդեգրութեան արժէքը, և համոզուիլ թէ զբողմուած լլլալով Սուրբ Հոգւոյն կիներովը, որ մօրհակն է մեր երկնային ժառանգութեան, այլ եւս ստացուած չեն ենք Աստուծոյ սիրոյն և փրկութեան խաւային:

Պանիրէ

Թ. Ե. Գ.

ԿԱՂՆԻ ՈՒ ԵՂԵՐ

Օր մ'եղեղին
Կ'ըսէ Կաղնին.
«Բնութենէ
Որքան գանգիս՝ իրաւ սեղն է.
Ամենամանր
Թաշուն մը բն ընա մըն է ծանր.
Հով մը սկաւր՝ որ հազիւ թէ
Ջրի երես կը վարկիթը կ'ախպէ բնդ
Գլուխ ծուկ նկուն ու ննդ.
Մինչդեռ զազաքն իմ վնասագանձ
Նման անեղ Կովկաս լեռանց՝
Չէ թէ միայն արեւոյական
Ճանաչեմու կ'ըլլայ խափան՝
Այլ եւ մերկին
Վանէ նիզեր մոլեղին,
Ամէն հովեր՝ բնդ վտորիկ,
Իսկ ինձ համար գեփիւս Բաղդիկ.
Սաղարմեւումս սակով գոնէ,
Գուն բուսնէի, ս'երսանէ,
Ռոնցմով եւ վնասագանձ
Կը պանպանեմ մօտ գանուղ բոյսեր ամէն.
Այնման երկիւղ չ'իւր կրեւ,
Փնդ կ'ըլլայի պաշտպան եւ սէր:
Սակայն կ'երբաս դուն կը բուսնիս,
Ո՛ր խեղն րիւսիկ,
Խոնարս ամիսնց վնայ հովքիւսիկ.

Բնութիւնը ստուգապէս
Անխուսած է, եղէ՛ղ բնդ.»

— «Կարեկցութիւնդ, եղէ՛ղ բուս,
Է՛ր նեւեանք բնորիկդ լուս.
Այլ ինձ համար
Հոգ մի՛ ստնիր դուն վայրապար.
Գուն աւելի, Կաղնի՛, բան զիս
Վնասեցնէր երկիւղ ունիս:
Ես կը ծուխ, այլ չեմ կտրիւ,
Գուն մերկի ցարդ Բաղդուս
Այլ վերջ տեսնե՛մք ամէն բանի,
Կրտնէ, վախճանն է զովքիւսիս:

Մինչդեռ եղէ՛ղ զայս կը խօսէ՛ր՝
Հով մոլեղին

Փրփի ծայրէ հարկանին
Անեղապէս զաւակը՝ զոր
Հիւսիսի ծոցն կրած քլար
Մինչեւ այն օր: Այնման ուժով
Բուսնն նիզերն ստասկացուց հով՝
Որ վերջապէս նեսեց գետին այն սեղ Կաղնին՝
Որու զլուխ կը բարձրանար մինչեւ երկին,
Եւ ոյր ոսկեր գծիւրի խոր կը հասնէին:

Մարտիլ

Լաճօնքէն

Թրգմ. ՄԵՍՐՈՊ ԼՈՒՊԱՐԵԱՆ

